

Preek ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 17

Ps. 21: 1, 2, 3

Ps. 25: 2

Ps. 45: 1, 2, 3

Ps. 45: 4, 6

Ps. 16: 4, 5

Lezen: Lucas 24:13-35

Tekst: H.C. Zondag 17

Gemeente van de Here Jezus Christus, broeders en zusters,

Weer zo'n geweldige zondag! De Here is opgestaan. Hij heeft de dood overwonnen. En Vader deed Hem die overwinnen.

U weet misschien dat dit publiek soms wordt tegengesproken. De Here zou niet lichamelijk maar geestelijk zijn opgestaan. Zijn opstanding zou slechts een wensdroom van de discipelen zijn geweest. Ze konden zijn dood niet verwerken. En toen verbeeldden ze zich dat Hij was opgestaan.

Helaas bleven de kerkelijke vergaderingen die hierover moesten oordelen, het antwoord schuldig. Niet dat men het er mee eens was. De meeste theologen verwerpen die 'wensdroomtheorie'. De opstanding, zeggen ze, druiste regelrecht tegen de verwachting van de discipelen in. Waar ze ook aan dachten, niet aan een terugkeer van Jezus. Zijn opstanding kwam als een verrassing. Ze was de schok van hun leven.

Misschien denkt u nu: Wat een ommekeer! Maar dan moet u horen hoe dit wordt uitgewerkt. Als dat men de opstanding het applaus noemt van God. Hij betuigt adhesie aan Jezus. Als Opgestane is de Heer "het levende bewijs dat de humaniteit geen onhaalbare kaart is. Het kan: samen met God werken aan het project aarde!" Anders gezegd: Men aanvaardt wél het feit maar niet de boodschap van de opstanding. Het blijft een ander evangelie. Ook een arm evangelie.

Ik vat de tekst zo samen: Hij die dood was, leeft.

Die boodschap is:

1. Rijk
2. Vernieuwend
3. Hoopvol

1. "De Here is waarlijk opgewekt!" Wat moet dat voor de discipelen een blijde roep zijn geweest. In feite hadden ze zich bij Jezus' dood neergelegd. Wat de Emmaüsgangers zeggen, bewijst dat: "Wij echter leefden in de hoop dat Hij het was, die Israël verlossen zou." Leefden. Verleden tijd! Dat zeggen ze, zelfs nadat ze van de vrouwen hebben gehoord "dat zij ook een verschijning van engelen hadden gezien, die zeiden dat Hij leeft." Ze geloven het niet.

Waarom niet? Dat zegt vers 24: "En enigen van ons zijn naar het graf gegaan en hebben het zo bevonden als de vrouwen ook gezegd hebben - en dan komt het - maar Hem hebben zij niet gezien."

Dat is het punt: Ze hebben Hem niet gezien. Dus zal het wel niet waar zijn. Hoe kan het ook anders? Een dode kan toch later niet weer van de partij zijn? Dood is dood, uit is uit! De opstanding druiste echt tegen de verwachting van de discipelen in. Waar ze aan dachten, daaraan niet!

Maar dit betekent niet dat ze die opstanding niet wensten. De evangelieverhalen laten ons anders zien. De discipelen waren inderdaad ongelovig. Maar toen ze Hem herkenden, zegt Joh. 20, waren ze heel blij. En vlak daarvoor riepen ze de Emmaüsgangers enthousiast toe: "De Here is waarlijk opgewekt."

Geen wonder! Want wat ze hoopten, bleek waar: Hij is de Verlosser van Israël! Alleen anders dan zij altijd gedacht hadden. Zij zochten het horizontaal: Verlossing van de Romeinen.

Zo spreekt men er ook vandaag over: horizontaal. Pasen zou leren: Het kan: als partner van God ware mens te zijn. Het kan: de Thora te gehoorzamen en rechtvaardig zijn. Het kan: de gestalte van de Schepper te vertonen en zo fundamenteel te leven, zo duurzaam, dat je deel uitmaakt van het Koninkrijk der hemelen.

Hier krijgt de mens weer een veer op de hoed gezet. Pasen is: God wekt de Here Jezus op om te laten zien, hoe verknocht Hij is aan de mens die zijn wil volbrengt. En dus: mensen, aan de slag. 'De tijd van de navolging staat voor de deur. De tijd om 'licht der wereld' en 'zout der aarde' te zijn.' Wanneer we nu nog niet als ware mensen gaan leven, dan is er geen excuus meer.

De boodschap is dus wéér dat we het zelf moeten doen. Terwijl de wereld steeds meer tot een chaos wordt! Zelfs nadat in haar het evangelie verkondigd is.

Van de vroeger bloeiende gemeenten in Azië en Afrika zijn nog slechts sporen te zien. Hoe groot is ook de doorbraak van het evangelie in Europa en in Nederland niet geweest! Maar wat zie je daar nog van? Wat is er een ontkerstening!

Of neem de wereldvrede. Na december 1989 dacht men dat we daarop eindelijk rekenen mochten. Sindsdien hebben allerlei oorlogen en rassenhaat doen zien dat we nog steeds op een vulkaan wonen. Het kan, zegt men. Maar wie rondkijkt, zegt: Het is een flop geworden: Een Godvergetende wereld. Dictators die de bewapening opvoeren. Een ethiek die de mens tot norm heeft gemaakt. Waardoor? Wel, doordat die theologie negeert dat door één mens de zonde in de wereld is gekomen en door de zonde de dood. Door die zonde kan het niet! Tenzij God voor en in ons werkt.

En dat is nu het evangelie van Pasen. "Wat is voor ons de waarde van de opstanding van Christus? Ten eerste heeft Hij door zijn opstanding de dood overwonnen." Wat een rijk zinnetje is dat! Want wat heeft de dood in ons leven een grote plaats. Vandaag sterft deze, morgen die. Het is in feite één worsteling tegen die steeds opdringende dood. We worden geboren om te sterven. Er is maar één schrede tussen ons en de dood.

Alleen door die zonde! Die sneed de band door met God. En daarmee sneed ze het leven af. Want ze sneed ons af van Hem die de Bron van het leven is. Er is geen gemeenschap meer met Hem. Ja, alle banden zijn doorgesneden. Oók die met onze naasten. En die met heel de schepping. De naaste wordt op zij gedrongen. En het milieu wordt versmeerd. 'Ik, ik, ik.'

Kijk, die dood heeft de Here overwonnen. Doodsangsten heeft Hij daarvoor uitgestaan. Het kon niet anders, zei zondag 16. God kon niet anders. Hij wilde het ook niet anders. Want Hij wilde een huis vol kinderen.

En de Here Jezus ook! Daarom zette Hij als Middelaar zich in tot de overwinning een feit was geworden. Het kruiswoord: "Het is volbracht", is de triomfroep van de overwinnaar. Daarom moest het Pasen worden. Na dat kruiswoord zat de opstanding van de Here Jezus er dik in. De dood lag al als dood aan zijn voeten. Dus kon hij de Here niet meer vasthouden. Hij stond weer op óns tot gerechtigheid!

Ook dat gelooft men niet meer. Pasen, zegt men, is dat God het voor zijn volhardende partner opneemt. 'Vandaar dat we steeds te horen krijgen - niet dat Jezus is opgestaan, maar - dat Hij is opgewekt. Jezus stond niet uit zichzelf op, Góð deed Hem opstaan. Dit nieuwtestamentische spraakgebruik is zeer essentieel!'

Nou, of het essentieel is. Ook dat Hij is opgestaan! Hij rees uit het graf door eigen kracht. Hij verbrak zelf de weeën van de dood. Omdat Hij op Goede Vrijdag al overwonnen had! En dat laat zien, wie Hij is. Niet slechts een mens die een goed voorbeeld gaf. Maar God die ons verlost. Met Thomas kunnen we belijden: Mijn Here en mijn God!

Die theologie doet dat niet. Terwijl juist dit het essentiële is van het Nieuwe Testament dat Gods eigen Zoon, naar Vaders troon, ons weer de weg ontsloten heeft. Hij alleen kon de dood overwinnen. Zo stond Hij op ons tot gerechtigheid.

Maar tegelijk wekte ook Vader Hem op ons tot gerechtigheid. Daar hebt u hetzelfde woord 'gerechtigheid' als in zondag 16. Maar wat een verschil! Daar betekende het voor de Here Jezus de dood. Hier betekent het voor óns het leven. Door Hem op te wekken heeft Vader, om zo te zeggen, zijn handtekening gezet onder de kwitantie die de Here Jezus op Goede Vrijdag namens ons Hem had aangeboden.

Door Pasen mag u allemaal geloven, broeders en zusters, en ook jullie, jongens en

meisjes, dat de Here Jezus onze rekening betaald heeft. Zonder Pasen was er geen kwitantie. We waren dan nog in onze zonden. En onze doden waren verloren. Ja, het Evangelie was één leugen geweest. Maar Christus is opgewekt uit de doden! Vader heeft publiek verklaard dat de rekening betaald is voor ieder die gelooft. Onze Heiland publiek als Middelaar erkend. Dus kunnen we zingen:

Nu jaagt de dood geen angst meer aan,
want alles, alles is voldaan.

Dit is de rijke boodschap van Pasen: Vader heeft niets meer te eisen. En u hebt niets meer te vereffenen. Want voor uw zonden is betaald. Want Vader heeft aan de Here Jezus een getekende kwitantie gegeven. Opdat Hij die aan u zou geven. Door zijn Geest. Via de prediking in de kerk!

Hij stond weer op ons tot gerechtigheid. Dat is: om via de preek ons de vrijspraak te geven. Zoals Hij zelf zegt in Joh. 20: "Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u." "Wie gij hun zonden kwijtscheldt die zijn ze kwijtgescholden. Wie gij ze toerekent die zijn ze toegerekend."

Dat is de rijkdom ook van deze dienst. Hier is de Here Jezus om door zijn Geest u die kwitantie te geven. En jullie. Opdat u die aan Vader zult geven: Vader, Hij heeft voor ons voldaan op Golgotha. Wie dat gelooft ziet in zijn leven het wonder gebeuren dat de banden van de dood worden los gemaakt. Het leven triomfeert!

2. Dat is het tweede: Deze boodschap werkt vernieuwend.

Want zo is het toch! Zo'n evangelie doet je wat. Je kunt niet meer op je stoel blijven zitten. Want je wilt als navolger van God 'licht der wereld' en 'zout der aarde' zijn.

Maar anders dan die theologie beweert: Mensen, het kan. Jezus heeft dat bewezen. We kunnen echt partners zijn van God. Zijn beeld vertonen. Creatief in de wereld staan.

De Bijbel laat zien dat God het in en door ons doet. Hij werkt om zijn welbehagen het willen en het werken in ons. Door het Evangelie gaat de Geest in ons het wonder bewerken, waarvan Petrus in zijn eerste zendbrief zingt: "Geloofd zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus, die naar zijn grote barmhartigheid door de opstanding van Jezus Christus, ons heeft doen wedergeboren worden tot een levende hoop."

Het Paasevangelie is niet slechts inspirerend. Dat maakt die theologie er van. Het inspireert je om ware mensen te zijn. Maar intussen blijft de zonde. Want de dood blijft. En nu is dit de kracht van het Evangelie dat het niet slechts inspireert, maar het wederbaart. Je wordt tot een nieuw leven opgewekt. Banden van de dood worden losgemaakt. U wordt weer met Vader verbonden. En zo van dood levend gemaakt.

Daar is Hij ook nu mee bezig. Daar is Hij elke zondag mee bezig. Of als u uw kinderen dit Evangelie doorgeeft. Zo vaak dat hier of thuis gebeurt, worden u en uw kinderen door de opstandingskracht van uw Heiland tot een nieuw leven opgewekt. Alles wordt anders. Je spreken en denken, je zien en horen, je doen en handelen. Het krijgt allemaal een andere richting en een andere zin.

Nee, nog niet radicaal. Ook niet in één keer. We zijn niet opgewekt, we worden het. Het is een proces dat heel ons leven voortduurt. De nawerking van de dood blijft nog. Daardoor struikelen we in veel dingen. Zodat we moeten klagen: Ik ellendig mens!

Maar we kunnen ook zingen: Gode zij dank door Jezus Christus, onze Here! Want midden in dit doodsbestaan is daar de kracht van Hem die ons levend maakt. Door het Evangelie maakt de Geest met goddelijke kracht ons anders dan de wereld. Ook anders dan we zijn van ons zelf. Zo kan ik zeggen: Inderdaad, broeders en zusters, jongens en meisjes, het kan: de wet te gehoorzamen en rechtvaardig te zijn. Het kan: navolger van God en van Christus te zijn. Het kan: zout der aarde en licht der wereld te zijn. Het kan: in je denken en doen niet meer aan de wereld, maar aan Christus gelijkvormig te zijn. Het kan dat u nieuwe mensen bent. Dank zij Hem die u door zijn Geest naar Gods beeld vernieuwt.

Zet daar niet een vraagteken achter: Ik zie het niet en ik geloof het niet. Dan ziet u het inderdaad niet. Omdat u Hem niet gelooft die door het Evangelie u het nieuwe leven garandeert. Indien iemand in Christus is, die is een nieuwe schepping. Het oude is voorbijgegaan. Zie het nieuwe is gekomen.

Dat is de zekerheid van Pasen. U hebt een levende Heiland die u het leven wil geven.

Maar dan moet u door het geloof Hem zoeken. U kunt ook niet meer in de zonde blijven of u tevreden stellen met een leven dat precies op het randje is. Want, schrijft Paulus, zoals Christus gestorven is en nu leeft, zo moet het ook voor u vaststaan dat u wel dood bent voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus.

Hoort u? Dat moet vaststaan! Het kan echt! Als u Hem aangrijpt, dan wordt u verlost van dé zonde. Ook van die éne die u tegen alles in wilt vasthouden. U wilt dan naar de volmaaktheid toe! Dus gaat u jagen of u grijpen mag, waarvoor Hij u grijpen wil: het onvergankelijke leven!

Als je je indenkt dat dat Gods bedoeling is, dan kún je toch niet anders, broeders en zusters. En jullie toch ook niet, jongelui. Dan wil je die zonde weg. En je wilt anderen meetrokken. Door evangelisatie en op je werk. In het politieke en in het maatschappelijke leven.

Overall wil je navolger zijn van God en van Christus. Je past er ook voor op om met de dingen waaraan de geur van de dood zit, een voorzichtig compromis te sluiten. Die neutrale krant. Die verkeerde lectuur. Dat TV-stuk. Dat op het randje lopen. Wat gebeurt dat nog veel. Heus niet alleen door onze jongeren. Hier wat weg, daar wat weg. Dit is te gek, dus dit niet. Maar dat kan er nog op door.

Dan kunnen we kritiek hebben op die mensen van die theologie, in feite doen we hetzelfde. Niet de Here, maar wij maken het uit. Terwijl de afval van vandaag laat zien waar we uitkomen! Dat moet ons toch voorzichtig maken. Want het gaat hier niet om kleine dingen, maar om leven en dood! Het leven met of de dood buiten Christus. Dus leven of dood voor eeuwig!

Als je dat weet dan vecht je toch? En je hebt alles over voor de Here en zijn dienst. Je breekt met wat schadelijk is voor jezelf en voor je gezin.

En jullie, jongelui, mopperen dan niet omdat je zo veel zou moeten prijs geven. Je vraagt óók niet wat voor zin zo'n bekrompen leven heeft. En je huivert er voor terug om de zonde te doen. Maar bij elke overwinning gaat het zingen in je hart: "Ik leef, en toch, niet mijn ik, maar Christus leeft in mij!" En dat is het begin van het eeuwige leven.

3. Zo bereiken we het derde: Deze boodschap is hoopvol.

Ja, want dit Evangelie heeft ook een rijke belofte. Maar nu, Christus ís opgewekt. Daarom is niet de dood het laatste, maar het leven gaat triomferen. En dat niet als iets dat met ons leven van vandaag niet te maken heeft. Het is de voortzetting en de afbouw van dat leven.

Dat is huiveringwekkend voor wie weigeren te geloven. Want ook dán geldt: "En hun werken volgen hen." Ze zullen hen veroordelen. Maar gefeliciteerd als u gelooft en dat door uw werken laat zien. U bent er dan bij als God zijn volk de aarde doet beërven. U bent er bij met uw werken. Wat u hier werkt door het geloof, zal daar uw schat zijn. Al wat gedaan wordt uit liefde tot Jezus, dat houdt zijn waarde en zal blijven bestaan.

Om je er enthousiast voor in te zetten. Nee, niet op deze manier dat wij met God zouden moeten meewerken aan zijn project aarde. Met dat project is Hij Zelf klaar gekomen. Want op Golgotha zijn alle dingen met Hem verzoend. Daar is ook de aarde verzoend.

Satan en de zijnen mogen denken dat zij het voor het zeggen hebben, maar zo is het niet! Onze Heiland is ook de Verlosser van de aarde. En bij zijn opstanding heeft Hij ook over die aarde alle macht gekregen. Hij maakt ook haar van zonde vrij. En van alle tirannie die haar voor zich wil houden.

En daarin mogen wij zijn navolgers zijn. We mogen met Hem mee werken om alles onder zijn heerschappij te brengen. Waar je ook bent of werkt, overall geldt nu: Je bent of dood door de overtredingen en zonden. Of je bent levend gemaakt door de kracht van Christus opstanding. Neutraliteit bestaat niet. Ook op je werk niet. In je ontspanning niet. In de politiek niet. In de pers en in de vakbeweging niet. Wie dat neutraal wil houden kiest voor het leven de dood.

Want wat niet uit Christus is, is buiten Christus. En we moeten alles opeisen voor Christus. Hij wil naar de voleinding toe. En wij mogen mee. Daarom moet ons leven Christus zijn. U moet voor Hem kiezen. U moet voor het leven kiezen! Dan bent u er bij als Hij zijn werk voltooit. Al het onreine gaat dan definitief van de aarde af. En de dood wordt verzwoegen in de overwinning.

Maar nu, Christus is opgewekt! Daarom komt ook onweerstaanbaar onze opstanding. De verlossing van het lichaam is nabij. De verlossing van alle zonde en lijden en ziekte en dood!

Het komt dat heerlijke opstandingslichaam waarover Paulus schrijft in 1 Korintiërs 15! Het komt zieke en bejaarde broeders en zusters, die het misschien heel moeilijk hebt, als u die aftakeling ziet! Het kómt, mijn broeder of zuster die het met uw zenuwen te stellen hebt of met dat blijvende lichaamsgebrek! Het komt voor jullie, jongelui, die in de kracht van je leven het met de macht van de dood zo moeilijk kunt hebben!

Het komt! Want onze Here is opgewekt! Als eersteling, schrijft Paulus van wie ontslapen zijn. Als eerste van de grote oogst! Van die grote menigte uit alle volk en stammen en naties en talen, die bekleed met witte gewaden en met palmtakken voor de troon zullen staan als bruidskerk voor haar Bruidegom. En het feest gaat beginnen: het bruiloftsfeest!

Amen.